

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld. za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakove vojne znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole izkazovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“
Opravištevno, na katero naj se blagovoltijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Stanje iztočnih stvari

je po zadnjih poročilih nespremenjeno tako, da smemo z gotovostjo vojske rusko-turške pričakovati. Iz Bukurešta se poroča, da je rumunska vlada podpisala pogodbo, vsled katere sme ruska vojska skozi Rumunijo marširati. V glavnem ruskem taboru v Kišenevu so vse priprave storjene, da more ruska vojska, popolnem uže z vsem oskrbljena, vzdigniti se, kadar pride migljaj od carja. Iz Odese se poroča, da so kozaki iz Vladikavkaza koncentrirani in jim je njih ataman general Svistanov na koncu svojega nagovora rekel: „Bratje sobojevniki! Vašega truda ne bode nikdar pozabil batjuška-car, ne bode majka Rusija nikdar pozabila.“ Od druge strani pak se zopet z odločnostjo javlja, da hoče car odstopiti in sinu, ki je ves za vojno vnet, vladanje prepustiti.

Glede pomirjevanja Turčije s Srbijo pak se denes kaže, da iz vsega skup ne bode nič. Prav smo imeli, ko smo precej od kraja rekli, da mej sklepanjem in sklepom, mej dogovarjanjem in končnim dogovorom je dolg pot. Iz Pešte in iz Belgrada se poroča, da Srbi mnogo terjajo, časten mir hote ali pa nobenega, a Turki pa take pogoje stavijo, kateri so udarec v obraz Rusiji, ki je javno Srbijo v svoje varstvo vzela. Srbija se je v dogovore podala, ker jej je Rusija pustila, ker ima še en mesec premirja in časa, in ker hoče vedeti, kaj bi Turčija ponudila ali terjala. Isto bode Črnagora storila. Turčija pa svojo miroljubivost kaže, da bi angleške simpatije zopet pridobila.

Belgradski „Istok“ pravi v zadnjem svojem članku: Srbija je meč za osvobojenje

južnih Slovanov izpod Turčije izročila Rusiji in ona upa, da bode car svojo slovesno dano moskovsko besedo držal. Carjeva beseda pak je bila, da bode Rusija samostavno postopala, t. j. v boj posegla, če se Turčija ne uda v terjatve zaradi večje svobode kristijanov. Turek se nij udal, zato mora Rus, ko je govoril prvo besedo, govoriti i drugo, vohjevati!

Dalmatinsko vprašanje.

Poleg teškega reševanja jugoslovanskega vprašanja zunaj naše monarhije, stopilo je na nagloma tudi v Avstriji jugoslovansko pitanje na dnevni red in vzbujajo občno pozornost, namreč v Dalmaciji. Poslanec Ljubiša, polurenegat narodne stranke, predložil je baš predno je bila njegova volitev ovržena in on začasno ali za zmirom iz dalmatinskega deželnega zbora vržen, nasvet, naj se pošlje cesarju adresa, v kateri se izreče, da Dalmacija neče zveze s Hrvatsko, temuč de hoče zedinjena ostati s Cislejtanijo.

Ker je isti Ljubiša bil še pri otvarjanju zagrebske univerze in je tam napitničaril na zvezo s Hrvati, torej na prvo zedinjevanje avstrijskega Jugoslovanstva, zdaj pa baš protivno govori, jasno je, da je mož izdajnik svojega lastnega in jugoslovanskega programa. Vendar je mož osamel in ne bode nič opravil. Narobe: on bode kakor Göthejev zli duh, ki slabo hoče, a dobro stvarja. Baš, ker njegov predlog na dnevni red pride, bode morala dalmatinska narodna stranka izreči se v protivnem duhu, t. j. za zedinjenje s Hrvati.

Da bodo s tem tudi Hrvatje prisiljeni reči svojo besedo v enakem smislu, to posnemljemo iz njih novin. In dobro je, da to

vprašanje, važno za nas vse Jugoslovane, ki smo in se hočemo koncem lojalno zjediniti p o d žezlom Habsburgov, baš zdaj zopet na silni dnevni red prihaja, ko se za slovansko stvar vrlo odločilni dnevi bližajo. Če kdo, tako mi Slovenci z živim zanimanjem gledamo in pričakujemo moževnih in krepkih glasov od slovanskih bratov Dalmatinov in Hrvatov, ker njih ojačenje in ukrepljenje v monarhiji, je tudi naša nada boljše narodne bodočnosti.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 3. februarja.

V *državnem zboru* je bila v zadnji seji na vrsti posvetovanj nova tarifa o prevaževanju oseb na železnicah.

Češki listi stare stranke prinašajo kandidatno listo za volitev v „državni zbor“, ki bode vršila se za kmetske občine 9. a za mesta 15. februarja. Postavljeni so prejšnji poslanci deklaranti in bodo tudi voljeni.

Vnanje dežele.

Iz *Hercegovine* poročajo, da so bile tam, vrhu vsega premirja, te dni male bitve mej Turki in vstaši.

V *Turčiji* se vrše volitve v osmanlijsko zborišče, turški parlament, ki se ima odpreti 1. marca. Ali volitve se povsod vrše tiho in voljen je povsod tist kandidat, katerega vlada pokazuje. Ljudstvo, zlasti kristjansko, ne sme se upati vmes mešati se. Torej velika parlamentarna sleparija.

V *Berlinu* pričakujejo te dni svojega poslanika Werterja iz Carigrada, da bode osobno poročal o konferenci. — Vesti, da se snidejo trije carji v Varšavi, ne verujejo v Berlinu.

Ožje volitve na *Nemškem* so končane. Mej 70 ožjimi volitvami je zmagalo 20 nacional-liberalcev, 12 naprednjakov, 3 prostokonservativci, dva socijaldemokrata, en hano-

Listek.

Prizigalec.

(Roman, v angleškem spisala Miss M. Cummins, poslovenil J.)

Dvanajsto poglavje.

(Dalje.)

Nekoliko gledé na korist otroka, nekoliko pa sebi v veselje nasvetovala je Emilija, naj bi Jerica prišla vsak dan k njej in naj bi jej glasno čitala. Jerica je bila vsa srečna, da je mogla blagej gospici Emiliji storiti to ljubav; ko jej je namreč Emilija to nasvetovala, rekla je, da jej bode s tem storila osobno ljubav in da na ta način bodo Jeričine oči obema kaj dobro služile. Določila je, da bode Trueman šedšijsvetilnice prizigat, privajal Jerico k gospici Grahamovi in vrnivši se domov, prihajal zopet po njo. Vsled tega dogovora je bila Jerica zmirom točno o določenem času na svojem mestu in le izkušeni vedo, koliko se lahko

prečita v šestih mesecih, če je vsak dan redoma le ena sama ura za to odločena. Emilija nij izbirala le take knjige, katere bi razumel vsak otrok. Sodila je popolnem prav, da tako prebrisana deklica, kot je bila uže začetkom Jerica, ne bi trpela nikakoršne škode, ko bi prilično naletela na reč, ki presega njeno razumnost; nasproti nadejala se je, da bode potrebno napenjanje razvijalo njene zmožnosti ter spodbujalo njenega duha. Jerica je tedaj čitala zgodovinske knjige, životo- in potopise v letih, v katerih večina otrok slovstveno se razvijaje sega le po povestih in podobah. Celo podoba je bila, da je ta otrok rajši čital take primerno resnobne knjige in je v svojih drobnih možjanih nabiral zaklade marsikaterih imenitnih dogodkov in nauk, ker jej je Emilija prijazno vse razjasnjevala. V Jeričinih letih je spomin trden in stanoviten, ter ohrani vse, kar se človek uči v letih, v katerih so njegove misli raztresene in razcepljene.

Najbolj prijubljena jej knjiga je bila

majhena astronomija, ki jej je delala večje zadrege, nego vse druge knjige skup, ki pa jo je v istem razmerji tudi razveseljevala; kajti ta knjiga je Jerici marsikaj pojasnila, vse drugo jej je bilo sicer zakrito, a tako lepo zakrito, da se je nadejala, da bode vse še kedaj popolnem razumevala. In ta želja, da bi se zmirom več naučila, ter polagoma vse boljše razumevala, bila je največa dobrota, ki jej je iz čitanja izvirala. Otroku naj se izbudi častihlepnost in naj se mu vdihne okus za slovstvo, in dosegl se bode s tem več nego z mnogoletnim mučenjem v šoli, kjer srce ne dela z glavo vred.

Jerica je hodila v javno šolo od začetka do dvanajstega leta in je nagloma napredovala; a kar se je pri gospici Grahamovi naučila in po učenji z Viljemom doma pridobila, pospeševalo je skoro ravno tako močno njeno odgojevanje. Viljem, kot smo rekli, se je kaj rad učil, ter se je veselil, da se je Jerica tako goreče udeleževala tega najbolj priljub-

veransk partikularist, in en sektirar. Socijal-demokratje so pri teh volitvah upali več se-dežev dobiti. Imajo jih skup 12. V Mona kovem je zmagal katolik.

Dopisi.

Od Mure 28. jan. [Izv. dop.] O „slovenskeje Matice“. Tudi domoljubi po raznih slovenskih pokrajinah, ki so udje „Matice“, niso ž njo zaradi tega zadovoljni, ker je pre-malo literarno delavna, ker podaja slovenskeje inteligenci premalo primernege in interesantnega berila. Radi tega sta nam govornika g. Jurčič in prof. Šuklje popolnem ustregla, da sta v občnem zboru odločno besedo izpregovorila. — Na drugej strani nam to nij bilo po volji, da ste si bili stranki (posvetna in duhovniška) nekoliko preveč posrijeli. Kajti mi na deželi raztreseni domoljubje, od vseh strani od neprijateljev nemčurskih in drugih obdani, se nič bolj ne bojimo, nego vsacega razdora mej Slovenci, pred katerim nas Bog varuj. Ako se bolj razpremo, segnejo naši neprijatelji morda tako mogočno v nas, da utegnemo propasti pri raznih volitvah, zlasti pri bodočih v deželne zборе.

Na vsak način moramo složni biti vsi domoljubi brez razločka stanu! Pri „Matice“ je res treba delavnih, sposobnih moči, pisateljev slovenskih; vendar moramo se na želje slovenskih duhovnikov radi tega ozirati, ker je blizu polovica ali gotovo tretjina matičnih udov duhovniškega stanu in ker so poverjeniki „Matice“ večidel duhovniki. Za njih bi bilo po kmetih teško namestnikov dobiti. V interesu naše narodnosti, katero se tako zelo napada, morajo prijatelji narodnega napredka v znanstvenem obziru eno oko na vsak način zatisniti; kajti ljubše nam je izobraženje našega naroda v narodno-cerkvenem smislu, nego pa ponemčevanje, katero se nam dan za dnevom bolj usiljuje, in katero odbijati je nam samo tedaj mogoče, ako smo edini in složni. Pa tudi gospodje duhovniki naj bodo obzirni, in kolikor jim mogoče popustljivi v interesu narodne reči.

Iz Trsta 2. febr. [Izv. dop.] Čital sem ravno denes neki dopis v „Slov. Narodu“ iz Ribnice od 29. prosinca t. l. ki priobčuje posnetek iz nemškega lista, kar je nemškutarček g. Žvokelj pisal zarad našega materinega (slovenskega) jezika. Jemljem si prostost in narisati hočem tistemu priliznencu Žvoklju, kako

se slovenski materini jezik pri vojacih neobhodno potrebuje. „Ako mož slovenski ne zna, ne more postati se svojo izobraženostjo, ako jo še toliko ima, podčastnik, temuč ostane vedno vsa svoja (tri leta c. kr. mož.“ Podoficirske šole urejene so tukaj od polka z najostrejšo zapovedjo od c. kr. vojnega ministerstva, in se morajo vojaki pri vsakem regimentu v svojem materinem jeziku podučevati, ako kdo nič slovenski ne razume in ne zna, nemogoče mu je do višje stopinje priti. Pri-petilo se je v zadnjem času, da so 4 možje podoficirske šole k svojim kompanijam morali iti, zakaj? Zato, ker niso slovensko znali, in se niso mogli udeleževati teh vaj in sploh vojaškega izobraženja. Splošno pa se predava na tej podoficirskeje šoli čisto v slovenskem jeziku pod vodstvom g. nadporočnika Miha Lukanca.

Da je to prav, da se kot glavni jezik v tej šoli rabi, kaže vspeh pri množici vojakov in „dnevni polkovni ukaz“, „Regimentsbefel“ zapoveduje večkrat, da pod največjo ostrostjo in odgovornostjo poveljnika te šole se mora gledati, da se samo v slovenskem jeziku razlaga. Tedaj hinavec čisto resnico zavija, pišoč, da se mora nemško navaditi ali pa da se mora nemško znati pri vojaki, ako se hoče napredovati. Uže pri našem ljubljanskem polku je veliko podoficirjev, ki ni besede nemške ne umejo, ali v slovenskem so izobraženi, in taki so najboljši podčastniki pri kompaniji.

Pri ogerskih regimentih znajo večidel samo manipulanti, ki so većinom judje, nemški, drugi podčastniki gori do „örmöstra“ pa jedva do deset nemški šteti znajo. Taisto imamo pri hrvatskih polkih. Če je nemški jezik tako potreben, zakaj imajo hrvatski „domobranci“ in ogerski „honvedi“ samo svoj materini jezik v službi, nemškega niti besedice ne? Zakaj je dalje slovenski jezik v kadetskih šolah obligaten, zakaj ne more nikdo več avanzirati za častnika, kdor samo nemški zna? In zakaj vojno ministerstvo honorira one, ki prevajajo službene knjige v slovenski jezik?

Končno pa naj mi g. Žvokelj dovoli še eno vprašanje. Kako da on kljub temu, da tako nemški zna, da celo v „Schulztg.“ sodeluje — kjer sicer jezik nij klasičen — zakaj kljubu temu nij mogel „izhajati“ v kad. šoli v Hainburgu, nego jo je „bei nacht u. nebel“ popihal doli nekam v južne kraje? Da se

„Schul. Ztg.“ dá od njega dupirati, nij čuda a pomislil naj bi g. Žvokelj, da njegovo nesmiselno pisanje pride tudi drugim do ušes; in ti vzdihujejo: moj bog, če se je uže temu človeku tako hudo treba boriti za kruh, naj bi to vsaj malo pametnej storil, da bi se temu horjulskemu Švaboljubu ne posmeovalo vse zaradi njegovega nerodnega renegatstva!

Iz Zagreba 29. januarja. [Izvirni dopis.] (Poziv na sabiranje dobrovoljnih prinesaka za prebjegele u vojničku krajinu Bošnjake.) Poznato je celomu svietu skoro petstogodišnje robstvo Bošnjaka i Hercegovaca pod turskim zulomom, koje je prošle godine vrhunac dostiglo, uslied čega se porodio hercegovacki ustanak, koji bijaše povodom, da su sve kršćanske porodice od pogibelji za život, u susjednu si našu monarkiju prebjeći morale, gdje im je utočište osigurano, i gdje im vlada pruža pripomoć iz državnih sredstva za uzdržavanje. Ali predieli, u koje su ti nevoljnici nastanjeni, toliko su pogledom na materialno stanje različni, kao siromak i bogataš, ter tako nastala je nevolja medju bjegunci u karlovačkoj vojnoj krajinu, gdje su sve nevolje i bez bjegunaca od vajkada svoje gnjezdo savile, da jatovice pomiru od raznih bolesti, koje se porodjaju iz također raznih oskudica za obično ljudsko življenje. Neima dovoljno, dapače jedva polovica obične proste hrane, neima stana, neima odjeće, neima ogrieva, a tu su sve oni nemili gosti, koji u svom krilu kriju smrtonosne striele, koje su kadre oboriti i najvećeg gorostasa, a kamo li ne iznemoglu djecu, žene i starce. Žito, ta jedina hrana tamošnjega naroda, poskupilo preko mjere, a čim i odkuda kupiti ga?

Pošto dakle obična od države bosanskim bjeguncem dozvoljena pripomoć nije kadra, da sačuva ovaj mučenički narod od sigurne mu propasti, oni koji su za rad sposobni nedobiju ništa, obzirom na nevoljno stanje one neobradjene i svakog dobrostanja konačno lišev zemlje, kao i njenih svake godine sa gladi i ostalom nevoljom borećih se stanovnika, gdje je sada nastanjen, i pošto i taj sam domaći narod od porodivših se uslied ovoga nevoljnoga stanja raznih bolesti strada, i još će, — obzirom na oskudicu nuždnoga živeža, — svaki dan sve to više stradati, to nam nalaže sveta dužnost čovječnosti, da svaki po mogućnosti prinese svoj ako i malen darak, na najsvetiji

ljenega mu opravila. Pospeševala sta drug družega, kajti obema je rasla pogumnost, videčima da podpira drug družega in se udeležuje istega dela. Črez dve leti njiynega znanja Viljem nij bil prav za prav več otrok, kajti štel je petnajst let; uže je začel zadobivati popolnem možato postavo. Pa Jeričino hrepenenje po vednostih je nanj tem bolj vplivalo, ker petnajstletni dečko nij smel drgniti oči in tožiti o utrujenosti, če je majhena desetletna deklica bila potrpežljiva, ter je prerada črez deveto uro še tičala pri svojih knjigah. Ko sta prestopila ročena leta, jela sta se skup učiti francoskega jezika. Viljemov prejšnji učitelj se je še zmirom prijazno zanimal za dečka, ki je bil dolgo njegov najboljši učenec in ki bi bil v svojem razredu gotovo dobil prva dčila, ko bi ga višja dolžnost ne bila k drugemu delu, predno se je javna izkušnja vršila. Kolikorkrat ga je dobil na ulici ali kje drugod, izpraševal ga je o njegovem življenji in ali nadaljuje svoje učenje. Videč, da ima

Viljem precej veliko prostega časa, svetoval mu je silno, naj se uči francoskega jezika, — to je taka vednost, ki mu bode nedvomljivo hasnila, naj se uže vda temu ali onemu poklicu; in obljubil mu je posoditi knjige, katerih začetkom potrebuje.

Viljem se je ravnal po svetu svojega učitelja, poslužil se je njegove prijazne ponudbe ter je počel pridno se učiti. Če je bil zvečer doma, zahajal je rad v Truemanovo sobo, nekoliko zarad miru, kajti Trueman je bil jako tih mož ter je preveč čislal vednosti, da bi bil učeča se motil z raznimi prašanji; in nekoliko tudi za to, da je bil pri Jerici, ki je o tem času navadno se pečala s svojimi knjigami. Jerica je, kot si lahko mislimo, tudi rekla, da bi se rada učila francoski. Viljem se nikakor nij upiral, da bi to poskusila, a nadejal se nij, da bode pri tem tudi stanovitna. Pa kako je strmel, da se nij le čudovito določno in stanovitno učila, temveč pokazala posebno zmožnost za ta jezik. Ker je

Emilija jej preskrbela enake knjige, kot so bile Viljemove, učila se je ž njim vred ter je v tednu več storila, kot je prestaviti imela časa. V soboto večer sta pa oba imela lep čas skupaj delati. Takrat je Trueman sede na starem svojem naslonjači pri peči opazoval Viljema in Jerico, ki sta skup sedela pri mizi ter z bistrimi očmi prebirala in preiskavala liste, ki so se njej zdeli največi labirint na svetu. Jerica je vselej iskala besede, za kar je bila posebno spretna, kajti nje svitile oči so se kot začarane zakopale v osrčje besednjaka in na prvi pogled je našla pravo besedo, Viljemova naloga pa je bila potem najti pravi pomen. Samo enkrat ja je Trueman motil z eno besedo in sicer onikrat, ko je Viljema slišal prvokrat govoriti o pravem pomenu besede.

„Ka ti, Viljem, iščeš pravi pomen?“ rekel je stari mož. „Dobro, ne mogel bi najti boljšega opravila. Porok sem ti za dobro kupčijo, tega, prave razumnosti, primanjkuje zelo svetu.“ (Dalje prih.)

oltar ljudske i bratske uzajamosti, kojim će se moći olakšati i ublažiti crna sudbina ovih nesretnika.

Svaki i najmanji darak biti će sa zahvalnošću kod podpisanoga, zatim kod uredništva „Obzora“, „Narodnih Novina“ in „Agrarmer Zeitunga“ primljen, u kojih će se takodjer sa zahvalnošću objelodaniti.

U Zagrebu, 20. siečnja 1877.

U ime odbora:
Ilija Guteša.

Domaće stvari.

— (Program) velike Vodnikove besede, ki hode drevi v ljubljanskej čitalnici je: 1. Slavnostna ouvertura, igra vojaški orkester. 2. Tovačovsky — „Sokol buditelj,“ moški zbor. 3. A. Alabiev — „Slavček“, Ruska narodna pesen za sopran s spremljevanjem glasovira, poje gospica Marija Orel. 4. V spomin Valentinu Vodniku. Besede dr. Lovro Tomane, deklamuje gospod profesor Wiesthaler. 5. J. Schulz — „Želja,“ četverspev, pojo gospica Marija Orel, gospica Pavlina Namre in pa gospoda Stöckl in Valenta; na glasoviru spremljuje gospica Filipina Tratnik. 6. Zajec „Dolazak Hrvata“, veliki moški zbor, s samospjevi za tenor, bariton in bas in s spremljevanjem glasovira; samospjeve pojo gospodje Rupar, Valenta in Sr. Noli. Po besedi velik ples, pri katerem svira c. kr. vojaška godba 53. polka pešcev najvojvode Leopolda. Na korist muzikalnim potrebščinam čitalničnim je po večletni navadi ta večer vstopnina odločena tako-le: Vsak ud čitalničnin brez razločka, a brez omejenja posebne radodarnosti, plača 50 krajc., — gost po kakem udu vpeljan pa 1 gold. Začetek točno ob 7. uri zvečer.

— (Valvazorja) je v novem izdavanju te dni tretji zvezčič prišel na svitlo v zalogi g. Krajca v Ljubljani pri Blazniku. Notranji del zavitka tega 3. zvezčiča prinaša ugodne kritike iz skoro vseh domačih in družih avstrijskih novin, ki novo izdavanje Valvazorja hvalijo.

— (Iz zdravniških krogov.) Zadnje sredo so imeli ljubljanski zdravniki banket na čast staremu, odlikovanemu, res zaslužnemu dr. Schiffrerju. Mej mnogimi napitnicami je, kakor v „Laib. Ztg.“ beremo, tudi tista lepa in zanimiva, ki jo je naredil dr. Eisl, namreč na kolegijalnost zdravniško. Nij smo pa mogli zvedeti, kakšen obraz je pri tej priliki naredil dr. Fux in še eden.

— (Načelniki okrajnih odborov) od cesarja potrjeni so g. Šmid v Marenbergu, g. Kašpar Skaza v Velenji za šoštanjski in č. g. Bohinec, dekan v Brašlovcih, za vranski okraj.

— (Iz mariborske okolice) se piše „Slov. Gosp.“: Dolgo dolgo je naš g. Seidl odlagal z volitvo srenjskega odbora v Kamci. Še le 9. febr. bo. Skoro uganemo, zakaj da je tako dolgo odlagal in le prisiljeni mu jemljemo čast županovanja. Gotovo se on zelo teško loči od dragih Kamčanov, ki so mu rožice stlali na tla, kjer je hodil. Časi se spreminjajo in mi v njih. Skoro bi se v tem dolgo trajajočem času bila polovica Kamce prodala. Eden posestnikov uže itak nij prišel v volilni list, ker je v času pričakovanja tega, kar ima priti, posestvo kupil. Čudno se nam miroljubnim Kamčanom dozdeva, zakaj da je g. Seidl na volilni dan, t. j. 9. febr. žandarjev naprosil? Bogme, da ne vemo, je-li hoče tiste v „kajho“ gnati, kateri bodo zoper njegovo ve-

levladno voljo glasovali ali nam hoče kaj strahu napraviti, da bi se zbal in vsi doma ostali. Morebiti je njegov namen strašiti, ali kakor on rad pravi: „Schrecken einjagen“. Nekaj posebnega mora uže biti. Bomo videli, kaj ima priti nad nas in našo Kamco!

— (Hrvatska matica) je obhajala 28. jan. glavno skupščino, v katerej so navzočni bili skoro vsi starejši in mlajši književniki. Po odborovem nasvetu je sklenila, da hoče izdati a) leposlovno ali beletristično knjižnico, b) podučno biblioteko ali knjižnico, in c) svoj letopis, in vrh tega hoče skrbeti, da se priredi tvarina za izdavanje narodnih pesnij hrvatskih. Nasvetovala se je osnova novega poslovnika, ki ga je pa skupščina izročila odboru, da si ga on po potrebi sam vravná. Skupščina je priporočila odboru, naj misli na sredstva, kako bi matica mogla dobiti si tajnika, kateri bi za večjo nagrado mogel vse svoje moči obratiti društvu na prid. Izbrala sta se zopet dva odbora, književni in gospodarski.

— (Za 7 nesrečnikov), ki so pri grozovitem zasipu na Zidanem mostu razun življenja vse izgubili, so blagosrčni popotniki do 26. jan. zložili 140 gld., katerim je mariborski knezoškof še dodal 50 gld.

— (Požar.) 7letni deček je svoje mater Mariji Marinovi v Hermancih v ptujskem okraju užgal hlev in hišo.

— (Volk.) Iz Brežic se nam piše: Blizu Dobrave stanujoči kmetje zapazili so te dni velikanskega volka; priklatil se je menda ta nepovabljenec iz hrvatsko besniških gora. Brežki lovci so napravili torej 31. p. m. lov nanj, obstrelili so ga zelo a všel jim je le — krvi je kakor sled kaže, mnogo izgubil. 2. t. m. je bil zopet lov nanj. — Zima je pri nas jela hudo pritiskati.

— (Potepuh.) 25. jan. zjutraj pride v hišo Glavarjevega beneficijata v Komendi na Gorenjskem nek mlad vlačugar v dolgi suknji, zapahne za soboj vežne duri, stopi v družinsko sobo, kjer najde samo kuharico in začne popraševati po gospodu in po poslih. Ko iz njenega govorjenja zve, da je sama doma, seže za suknjo, izleče pištolo z dvema cev-kama, jej jo nastavi na prsi in zakliče: „zdaj mi pa daj petsto goldinarjev, če ne, si mrtva!“ Ženska pa je imela še toliko poguma, da hipoma zgrabi za samokres in začne na ves glas vpiti. Tako se vlečeta nekaj časa sem ter tija, da sehudobnež slednjič zboji njenega vpitja in zbeži!

— (Simpatije do Rusov mej starejšimi Slovenci.) V zadnjem „Tovarišu“ čitamo, kako so se bili nekdanji zavedeni Slovenci razveselili zmage ruske nad Napoleonom I. Nekov pesnik v „Čebelici“ Kastelčevaj, nekov Matija Šnajder o katerem pesniku vé „Tovarišev“ znani pisatelj jezičnikov le to, da je bil nekdanj kaplan v Žabnici pod sv. Višarjami, je l. 1813 o vojski mej Francozi in Rusi ter o poslednjih zmagovitem pa dostojnem vedenji slovečem U. Jarniku pisal na pr. v slovanskem lastnem jeziku to-le: „Vpijanilo me je veselje iz moškega i srečnega boja Možkobitarjev v novicah brano. Silni Sjever vzdignil se je čez zahodnika, v strašno lov padel petan, serditego Kozaka morijočo koso čuti, svego zasluženega kata, jezer po jezer žere črni brezen; vonder razjezan za novi boj novo orudje kova, pa daj mili Pan Bog, da ga budo slavni bojakl slavnega roda vkro-

tili, strezili, zmodrili i navučili sulice v lemeže i meče i čertave prekovati, da bude z! Slovencom mirno mislil, na svojom polju kmetoval, se pod jasnom nebom, pod lipo v gmajtnom i enkrat na nebi v svetom raju veselil. Teda slovela bude slava“. — In Jarnik je s tem vred tedaj t. j. l. 1813 J. Primicu pisal bil v Gradec o Francozih in Rusih na pr.: „Sever tuli, jug se vstraši, i bahač (petelinski gonjač) vbeži. Vsa vojska razdroblena, vjeta poskuša sladkost podnebja séverniga, i uči se v mrazu, v trepetanju, v posneženih vlastih deseto i sedmo zapoved. — Večer pokaže, kakov je den bil, pravijo naši pridni severni Slovani; delo naroslavnejše bode se od njih dovršilo; vsaki začetek je pri njih z Bogom, ravnomérno i konec. Hvala, slava i čast se Bogu prinaša, ki delo pravično vinča.“ — Vidite, Slovenci, tako je pošteno slovansko srce uže pred šestdesetimi leti vleklo stare, redko sejane, zapuščene, prvo ledino svoje narodnosti s težavno orjoče čestite proroke našega naroda k ljubezni do bratov Rusov kot Slovanov.

Razne vesti.

* (Judje) ponujajo, kakor se iz Jeruzalema piše dunajskemu „Vaterl.“, 80 milijonov goldinarjev Turkom, da bi jim Palestino odstopili. Kaj ko bi se tako poskušala narediti nova judovska država?

* (Oškodovanje samega sebe.) V zadnji seji zdravnikov na Dunaji je nek prof sor zdravlilstva pokazal mladega človeka, ki si je sam v blaznosti izkopal — oči. Držal se je svetopisemskega izreka: „Ako te oko pohušuje, iztrgaj je.“ Ta človek je služil v Trstu v neki kavarni, in tam se mu je zmešalo. Vabil je svoje tovariše k sebi, češ, da jim bo sveto pismo razlagal. Pozneje je hotel iti zoper Turke bojevat se, a v Sežani so ga zaprli. Policijski komisar je pred sobo poslušal, kako je zaprti ropotal. Ko stopi k njemu v sobo, ležalo je desno oko pred njim na tleh, levo pa mu je viselo na lici. Dali so ga potem v Trstu v norišnico, kjer so videli, da si je oči prav umeteljno izkopal. Ozdravil se je v dveh mesecih pópólnem, pa žal mu nij nič, da ne vidi, češ, da mu je Bog sam zapovedal, kar je storil.

Tržne cene

v Ljubljani 3. februarja t. l.

Pšenica hektoliter 9 gl. 90 kr.; — reš 6 gold. 70 kr.; — ječmen 5 gld. 10 kr.; — oves 4 gld. — kr.; ajda 6 gld. 20 kr.; — pros 5 gld. 20 kr.; — kornuza 6 gold. — kr.; krompir 100 kilogramov 4 gld. 30 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. — kr.; masla kilogram — gl. 92 kr.; — mast — gld. 85 kr.; — špeh frišen — gld. 66 kr.; — špeh povojen — gld. 75 kr.; jajce po 2 kr.; — mleka liter 7 kr.; govodnine kilogram 48 kr.; — teletnine 52 kr.; — svinjsko meso 48 kr.; — sena 100 kilogramov 3 gld. 12 kr.; — slame 3 gold. 05 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 8 gold. — kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Dunajska borza 3. februarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	63 gld.	55 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	68	95
1860 drž. posojilo	111	50
Akcije narodne banke	846	—
Kreditne akcije	149	80
London	122	20
Napol.	9	76½
C. k. cekini	5	79
Srebro	114	80

Vsem bolnikom, kateri bi v prav kratkem času bili radi rešeni od svojega trpljenja po tisočkrat dobro se izkazavšim zdravljenju, se branje slavne, v 68 natisih izšle, 500 strani močne knjige: Dr. Airy's Naturheilmethoden ne more dost priporočati. Cena 60 kr. avst. vej. dobiva se po vsakej knjigarni, ali pa proti pošiljanju 12 pism. mark po 5 kr. tudi direktno od Richter's Verlags-Anstalt in Leipzig. Spričevala, katerih je v knjigi veliko tiskanih, so porok temu, da nihče ne bode nezadovoljen položil te ilustrirane knjige iz rok. Vspehi govoré! (330-7)

Lepa vila

s hlevi, na tržaški cesti, krasno ležeča, blizu
fabrike za tobak, se po ceni prodaje.
Natančneje poroča o tem administracija
tega lista. (416—23)

Gostilniški prostori in kegljišče,

kakor vsa zraven spadajoča oprava in vrt za pri-
kuho se o sv. Jurji 1877 oddajejo, v hiši št. 66
v spodnji Šiški. Več se izve tam. (23—3)

Graške špiritne drože

dobivajo se vsak dan sveže (frišne) v prodajalnici
steklenega blaga gosp. **Franca Kolmana**
na glavnem trgu št. 236 iz prijaznosti do
(378—18) **A. Schneiderja.**
Menj ko pol kilograma (1 funt) se ne prodaje.

TUJCI.

2. februarja:

Pri **Mališt**: Samek iz Dunaja. — Röringer iz Gradca. — Schmidt iz
Dolenjskega. — Majdič iz Kranjv. — Emky iz Dunaja. — Codeli iz Sežane.
— Polak iz Dunaja. — Podbada iz Čateža.

Pravi Wilhelmov

antiartritični antirevmatični
kri čistilni čaj

(kri čisti proti revmatizmu in protinu)
je kot

zimsko zdravljenje

edino gotovo vspešno kri čistilno zdravilo,
ker so ga prve medicinske avtoritete
„v Evropi“

z najboljšim vspehom rabile in potrdile.

Odlično dober,	učinek izvrsten,	vspeh odličen.
<ul style="list-style-type: none"> Z dovoljenjem c. k. divrne pisarne vled sklepa. Dunaj 26. marca 1818. 	<ul style="list-style-type: none"> Protiv ponarejanju zavaruje varstvena marka, ki je po- stavna. Dunaj, 12. maja 1870. 	<ul style="list-style-type: none"> Varovan z najvišjim patentom n. j. c. kr. Veličanstva. Dunaj, 7. dec. 1858.

Ta čaj čisti ves organizem; kakor nobeno drugo sredstvo
preiskuje vse dele telesa in oddaljuje z notranjim rabljenjem vse
nečiste, zalezane bolezenske snovi iz njega; tudi je učinek gotovo
trajen.

Temeljito ozdravljenje protina, revmatizma, otročjih in
zastaranih trdovratnih boleznij, vedno gnoječih se ran, kakor tudi
vseh spolovnih in kožnih boleznij, mozoljev na telesu in obrazu,
gob, sifilitičnih oteklin.

Posobno ugoden vspeh je kazal ta čaj pri napihnenji
jeter in vranice, kakor tudi pri hemeroidah, zlatenici, hudih boleznih
žilcev, kit in členkov, potem tiščanje v želodci, zapiranje sapa, za-
piranje doljnega telesa, težave pri puščanju vode, polucijah, možki
slabosti, tok pri ženskah itd.

Bolezni, kakor škofeljni, bezgavke se hitro in temeljito
zdravijo, če se čaj neprenehoma pije, ker je mlo raztopujoče in na
vodo goneče zdravilo.

Veliko sprical, priznavalnih in pohvalnih listov, ki se na za-
htevanje zastonj prišiljajo, potrjuje, da so te besede resnične.

V dokaz navedenega navajamo tukaj vrsto priznavalnih pisem:

Gospodu **Franču Wilhelmu**, lekarju v Neunkirchnu.

Terezijavas pri Kaplici na Češkem, 28. jan. 1876.

Wilhelmov antiartritični antirevmatični kri čistilni čaj, ki sem
ga pri Vas naročil, sem prejel in porabil; hvaliti moram zelo njegov
učinek, kajti popolnem je ozdravil moje revmatične bolezni.

Ivan Prill.

Gospodu **Franču Wilhelmu**, lekarju v Neunkirchnu.

Herantz, zadnja pošta Šildberg, 3 febr. 1876.

Ker je Vaš tako dobri Wilhelmov antiartritični antirevmatični
kri čistilni čaj mojim prijateljem in sosedom pri protinskih boleznih
tako pomagal, Vas prosim, da mi pošljete še dva paketa. Z vsem
spoštovanjem

Ivan Worbs, oče ubogih.

(397—5)

Pred ponarejanjem in prevaranjem se svarí.

Pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični kri čistilni čaj
se dobiva le iz prve mejnarodne fabrikacije **Wilhelmovega** antiartri-
tičnega antirevmatičnega kri čistilnega čaja v Neunkirchnu pri
Dunaji ali pa v mojih zalogah, zaznamovanih po črnih.

Eden paket, v 8 dozah, po predpisu zdravnika pripravljen, z
naukom rabljenja v različnih jezicah 1 gold., posebe za kolek in
zavoj 10 kr.

V priložnost p. n. občinstva se Wilhelmov antiartritični anti-
revmatični kri čistilni čaj tudi dobiva pri mojih gospodih jemalcih
v **Ljubljani: Peter Lassnik,**

v Postojni: Jos. Kupferschmidt, lekar; v Zagrebu: Sig. Mittl-
bach, lekar; v Celji: Baumbachova lekarna in Frane Rauscher; v
Korminu: Hermes Codolini, lekar; v Gorici: A. Franzoni, lekar;
v Gradci: J. Burgleitner, lekar; v Guttaringu: S. Vatterl; v
Hermagoru: Jos. M. Richter, lekar; v Karlovcu: A. E. Katkič,
lekar; v Celovci: Karel Klemenčič; v Kranji: Karel Šavnik,
lekar; v Mariboru: Alojzi Kvandest; v Metliki: Alfred Matter,
lekar; v Mozirji: Ivan Tribuč; v Ptujem: C. Girod, lekar; v
Rudolfovem: Dom. Rizzoli, lekar; v Samoboru: F. Schwarz,
lekar; v Trbižu: Alojzi v. Prean, lekar; v Trstu: J. Seravallo,
lekar; v Beljaku: Math. Fürst; v Varaždinu: Dr. A. Halter,
lekar; v slov. Bistrici: Ivan Janos, lekar; v slov. Gradci:
Jos. Kaligarič, lekar.

Podtrebušne in kilove bolezni

Zdravi popolnem neškodljiva mast za kilove ali pretrgane od **Eogom.**
Sturzenegger-ja v **Herisau** (Švica). Mnoga spričevala in zahvalna
pisma se prilagajo navodu. Razpošilja se v piskerčkih po 3 gid. 20 kr. a v.
po **E. Sturzenegger-ju** samem, ali pa po deželnej lekarni **g. E. Bi-**
schitzu v Ljubljani. (329—8)

Za dame!

Prave kite

iz zdravih človeških las od 60 do 100 cent. dolge, polne
in debela, brez vlog in brez primešanja umetelnih las, da
da se češčeje in pere. Za trajno in tresirano delo se jamči
in cene so jako nizke, samo gid. 2.50 do gid. 6.

Naročbe na deželo se proti poprejšnji vpošiljavi
muštra, proti povzetju urno in recino izvajajo in nedo-
statno se rado zamenja

Da je za komoditeto čest. dam priložnejše, ima
podpisani tudi veliko zbirko **specijalitečnih las** vseh
barv in vrst. Daje se tudi vsakovrstna **lasna dela** naj-
cenejše izvršujejo in se stara za nova menjavajo.

L. Businaro, friseur,

(361—10) kongresni trg, nasproti „kazine“ v Ljubljani.

Za dame!

Prsne in pljučne bolezni

naj bodo kakoršne hoté, ozdravijo se najgotovejše z

Wilhelmovim snežniškim zeliščnim alopom,

ki je po zdravniških pravih narejen od

Franca Wilhelma, lekarja v Neunkirchnu.

Ta s k se je na izredno ugoden način skazal proti boleznim
v vratu in prsih, gripi, hripavosti, kašlju in náhodu. Veliko kupo-
valcev zagotavlja, da edino njemu se imajo zahvaliti za prijetno
spanje. Posebno dober je ta sok kot varstvo pri meglah in ostrem
vremenu.

Ker je jako prijetnega okusa, je otrokom koristen, na pljučah
bolnim ljudem pa potreben; peveem in govornikom potreben proti
nočitemu glasu ali celo hripavosti.

Da je to res, kažjo mnoga spričala. — V dokaz navajam
sledéča priznavalna pisma:

Gospodu **Franču Wilhelmu**, lekarju v Neunkirchnu.

Bér on ic, pošta Königstadt, 28. februarja 1876.

Prisrčno hvalo Vašemu blagorodju, da ste mi poslali Vaš
Wilhelmov snežniški zeliščni alop, čutim, da mi je ta alop pri mojej
pljučnej bolezni dobro storil. prosim Vas torej, da mi še 2 flaši
Wilhelmovga snežniškega zeliščnega alopa po poštnem povzetju
pošljete. Z vsem spoštovanjem Vaš hvaležni

Frane Kozelka, učitelj.

Gospodu **Franču Wilhelmu**, lekarju v Neunkirchnu.

Bosko vic, 2. junija 1876.

Ujjudno prosim, da mi s poštnim obratom, kakor vladnjíč,
dve flaši Wilhelmovga snežniškega zeliščnega alopa, tega izvrst-
nega zdravila, pošljete; moji zelo bolni ženi je tako pomagal, da
ga če še naprej rabiti. Priporočevajo se z visokim spoštovanjem
Moric Saxl.

Oni p. n. kupovalci, ki moj izvrstni snežniški zeliščni
alop, ki ga uže od leta 1875 napravljam, **pravega** dobiti žeč, naj
vselej jasno zahtevajo

Wilhelmov snežniški zeliščni alop.

Poduk rabljenja se vsaki flaši pridá.

Zapečatena originalna flaša stane 1 gold. 25 kr. in se vedno
frišen dobiva pri nareja cu samem

Fr. Wilhelmu, lekarju v Neunkirchnu,

Niže Avstrijsko.

Zad lovanje se računa na 20 kr.

Pravi Wilhelmov snežniški zeliščni alop se dobiva tudi le
pravi pri mojih gospodih jemalcih

v **Ljubljani: Peter Lassnik,**

v Postojni: J. A. Kupferschmidt, lekar; v Zagrebu: Sig.
Mittlbach, lekar; v Celji: Baumbachova lekarna in F. Rauscher;
v Gradci: Wend. Trnkoczy, lekar; v Gorici: A. Franzoni, le-
kar; v Kranji: Karel Šavnik, lekar; v Mariboru: Alojzi
Kvandest; v Rudolfovem: Dom. Rizzoli, lekar; v Trbižu:
Alojzi v. Prean, lekar; v Trstu: C. Zanetti, lekar; v Beljaku:
Ferd. Scholz, lekar.